

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ.

Διὰ τὸ ἑξαμηνίον δρ. 12.
Διὰ τὸ ἐξαμηνίον • 15.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

Περὶ τῆς Κ. Κ. Λακωνικῆς
καὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν Τε-
χυθρομείων ἐν τῇ ἡμετέρῃ.
Ἐν δὲ τῇ ἀλλεδαπῇ παρὰ τοῖς
Κ. Κ. Ἑλλησπον. Προξένοις
καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρό-
ποις τοῦ ἑλδοῦ.

Συντάσσεται ὑπὸ Α. Παναθῆ
καὶ ἐκδίδεται ἐκ τῆς ἐπιπέδου
διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα
δοσὶν. Ἡ ἐπιπέδου ἀπορῶν.
Ἡ ἐπιπέδου ἀπορῶν ἀπορῶν
ἀπορῶν ἀπορῶν. 15 ὁ στίχος.

Ὅτι οἱ πολλοὶ, ἀ.λ.π. οἱ ἡρώματα ἀναγνώσκοντες εἰσι σπουδαῖοι.
(ΑΡΙΣΤΙΣΤΗΜΟΣ).

Ἐκδίδεται ἀπὸ τῆς ἐπιπέ-
δου.

Ἀθήναι, τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1854.

Οὐ λεγόμενοι οἱ περίοικοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ἡ λέξις περίοικοι δηλοῖ γρηγματικῶς μὲν τοὺς περίξω-
ρισμένους τινὲς καὶ κεντρικοῦ χώρου οἰκοῦντας, ἐσημκινε δὲ
πολιτικῶς ὑποτέλη λαὸν οἰκοῦντα ἐκτὸς τῶν περιβάλλου, ἢ ἐν
ταῖς κατ' ἀγροὺς κωμιαῖς, δεσποζούσης τινος πόλεως. Ἀπο-
λαύοντες δ' οὗτοι πρωτοπικῆς ἐλευθερίας ἐστεροῦντο τῶν τῆς
πολιτείας δικαίων, μὴ ὄντες πολῖται αὐτῆς.

Πολιτικῆ κατάστασις οἷα ἡ τῶν τῆς Ἑλλάδος περιόικων,
καὶ ὡς ἡ δουλοπαροικία ποτὲ παρὰ τοῖς Γερμανικοῖς ἔθνεσι,
προήλθε βεβαίως ἐξ ἀλλοφύλων κατακτήσεως. Οἱ τῆς Λακω-
νικῆς περίοικοι σαφῶς τοῦτο μαρτυροῦσι. Ἡ ἀρχὴ αὐτῶν
χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς κατακτήσεως τῆς Πελοποννήσου ὑπὸ
τῶν Δωριέων, ὅτε οἱ ἀρχαῖοι τῆς χώρας κάτοικοι, οἱ Ἀχαιοὶ,
ὑπετέχθησαν τοῖς κατακτηταῖς αὐτῶν ἐπὶ ὄροις τισί, δι' ὧν,
κατὰ τὸν παρὰ Στράβωνι Ἐφορον (H. σελ. 364), ἐτήρησαν εἰς
ἑαυτοὺς ἰσοτιμίαν (πολιτικὴν ἐλευθερίαν καὶ δικαίωμα ἐπιγα-
μίας) πρὸς τοὺς Δωριεῖς. Ἀπέβαλον μὲν μέρος τῶν κτήσεων
αὐτῶν, καὶ ὑπετέχθησαν εἰς τῶν κατακτητῶν αὐτῶν τοὺς βα-
σιλεῖς, ἀλλ' ἦσαν ἴσοι τούτοις ἐνώπιον τῶν νόμων καὶ ἐκλέ-
ξιμοὶ εἰς πύσας τὰς ἀρχὰς τῆς πολιτείας ἐκτὸς τῆς βασιλείας
« ἰσόνομοι μετέχοντες καὶ πολιτείας καὶ ἀρχαίων » (Arnold.
Θουκ. τομ. Α. σελ. 641). Πλὴν ἡ κατάστασις αὕτη τῶν
πραγμάτων δὲν διετηρήθη ἐπὶ μακρόν. Τῇ ἐπιούσῃ μετὰ τὴν
κατάκτησιν γενεᾷ, ἦτοι ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν Δωριέων τοῦ ἐ-
παυῆσαι τὴν ἰδίαν δεσποτείαν, ἢ ἐξ ἀτυχοῦς ἀποβάσεως
ἀποπειράς τῶν Ἀχαιῶν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς προτέρας ἀνεξαρ-
τησίας αὐτῶν, αἱ μετὰ τῶν δύο μερῶν σχέσεις ἠλλοιώθησαν.
Οἱ Ἀχαιοὶ ἐκ πολιτῶν ἐγένοντο ὑπήκοοι τῆς Σπάρτης καὶ
συντελεῖς αὐτῆς (φόρους αὐτῇ ἐκτίοντες), αἱ δὲ γαῖαι αὐτῶν
ὑπεβλήθησαν εἰς φορολογίαν, μᾶλλον εἰς τεκμήριον ὑπηκοότη-
τος ἢ χάριν προσόδου· ἀπέβαλον τὸ δικαίωμα τῆς ἰσοτιμίας,
τουτέστι τὴν πρὸς τοὺς Δωριεῖς ἐπιγαμίαν, τὸ ψηφίζεῖν ἐν
ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὸ αἰρεῖσθαι εἰς τὰς μεγάλας τῆς πόλεως
ἀρχὰς, οἷον ὡς γέροντες (γερούσιασται) κ.τ.λ. Δὲν φαίνεται
ὁμοῦς ὅτι οἱ περίοικοι, (ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων),
κατεπιέζοντο διόλου, εἰ καὶ ὑποδεέστεροι πολιτικῶς τῶν κα-
τακτητῶν αὐτῶν καταστάντες. Ἀπ' ἐναντίας οἱ μᾶλλον δια-
κεκριμένοι ἐξ αὐτῶν ἐλάμβανον ἀρχὰς οὐσιώδεις καὶ ἐνίοτε
διοίκησιν στόλου (Θουκ. H. 22). τοῦτο δ' ἴσως διότι ἦσαν πρὸς
τοῦτο ἐπιτηδειότεροι τῶν Σπαρτιατῶν μὴ ἰκανῶς ἐκτιμώντων
τὴν περὶ τὰ ναυτικὰ ἀξιοτήτα. Οἱ περίοικοι ὑπηρετοῦν ἐτι καὶ
ὡς ὀπλίται. Εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην περῆσαν ἐκ τούτων
10,000, ὀπλίται μὲν 5,000 καὶ ψιλοὶ ἰσάριθμοι (Ἡρόδ. Θ.
61), ὅπερ δείκνυσιν ὅτι ὑπῆρχε βαθμολογικὴ τις καὶ παρὰ
τούτοις διαφορὰ ἦτοι λόγῳ ἰκανότητος ἢ ἄλλως. Μεταξὺ τῶν
εἰς Σφακτηρίαν ἀίχμαλωτισθέντων 292, οἱ 120 ἦσαν Σπαρτια-
ται, οἱ δὲ λοιποὶ περίοικοι (Muller Δωρ. Γ. 2. 3). Ἀπαντῶ-
μεν ἐτι μετὰ τῶν περιόικων ἄνδρας καλοῦς καὶ ἀγαθοὺς λε-
γομένους ἐθελοσφίως ὑπηρετοῦντας ἐν τῷ σπαρτιατικῷ στρα-
τῷ (Ξενοφ. Ἑλλ. Ε. 3. 9). Ἦν δὲ πάντως ἀδύνατον ἄνδρες
μεγάλων ἀξιοματιῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐπαξίως μετέχοντες, καὶ
τὰ βάρη αὐτῆς φέροντες, νὰ ὑποφέρωσι μεθ' ὑπομονῆς τὸν ἐκ
τῶν πολιτικῶν δικαίων ἀποκλεισμόν αὐτῶν. Ὅθεν εὐρίσκομεν
ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν εἰλωτῶν, τῷ 461 π. Χ. τῶν
περιόικων τινὲς ἠνώθησαν μετ' αὐτῶν (Θουκ. Α. 101). Ὅτε
οἱ Θηβαῖοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Λακωνικὴν (369 π. Χ.). Οἱ πε-
ρίοικοι ἦσαν ἐτοιμοὶ ἵνα βοηθήσωσιν αὐτοῖς (Ξενοφ. Ἑλλ. Σ.
25). γινόμενου λόγου περὶ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Κινάδω-
νος (Ξενοφ. Ἑλλ. Γ. 3. 6) φέρεται ὅτι καὶ οἱ περίοικοι εἶχον
δεινὰ κατὰ τῶν δεσποζόντων Σπαρτιατῶν παράπονα. Ἐκ τού-

των καὶ ἄλλων ἐτι διδομένων φαίνεται ὅτι οἱ τῆς Λακωνικῆς
περίοικοι, εἰ καὶ μὴ καταπιεζόμενοι, ἐθερμήθουν πολλὰς
κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ δυσαρέστως πρὸς αὐτοὺς εἶχον. Ἐν
καιροῖς ὁμοῦς γενικῶν κινδύνων τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης καὶ ἰσχυ-
ροῦ διερεθισμοῦ ἐδείκνυντο σύμφωνοι καὶ ἐταυτίζον ἑαυτοὺς
τοῖς κατακτηταῖς αὐτῶν. Ἀλλ' αὕτη ἡ μετὰ αὐτῶν σχέσις
ἦν ἱκανὴ ἵνα παραγάγῃ ἀμοιβαίαν ζυλοτυπίαν. Καὶ βέβαια οἱ
Δωριεῖς οὐδέποτε συνεχῶρον ἐκουσίως τοῖς περιόικοις αὐτῶν
ν' ἀποκτῶσι δύναμιν καὶ πλοῦτον, οὐδὲ νὰ συνοικῶσιν ἐν πόλεσι
μεγάλαις. Ὁ Ἰσοκράτης λέγει ὅτι οἱ Δωριεῖς ἵνα ἐμποδί-
ζωσι τὴν προκοπὴν τῶν Ἀχαιῶν καὶ καθιστῶσιν αὐτοὺς ἀδυ-
νάτους διεῖλον αὐτοὺς κατὰ κώμας μικρὰς, ὡς πόλεις ὠνόμαζον,
ἀσθενεστέρους οὖσας καὶ αὐτῶν τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς, καὶ
κειμένους εἰς τὰ ἀφορώτερα μέρη τῆς Λακωνικῆς, τηροῦντες
δι' ἑαυτοὺς τὰς ἀρίστας χώρας. (Παναθ.). Τὴν μαρτυρίαν ταύ-
την τοῦ Ἰσοκράτους δὲν θεωροῦσι τινες ὡς γενικῶς ἐφαρμο-
ζομένην ἐπὶ τῶν περιόικων πάντων· ἄλλην δὲ τοῦ αὐτοῦ ῥήτο-
ρος μαρτυρίαν, ὅτι δῆθεν οἱ Ἐφοροὶ τῆς Σπάρτης ἠδύνατο
νὰ φονεύσωσιν ἀνεξετάστως ὅν τινα τῶν περιόικων ἐβούλοντο
(Παναθ.) νομίζουσιν ἦτοι ὡς ὅλως ψευδῆ, ἢ προσελθοῦσαν ἐκ
συγχύσεως τῶν περιόικων μετὰ τῶν εἰλωτῶν. Τὰ δεινὰ τῶν
περιόικων δὲν ἦσαν τόσον ὅσον ὑποθέτουσι τινες ἀφόρητα· οὐδὲ
μετεχειρίζοντο ἀθάδῶς καὶ ὑβριστικῶς αὐτοὺς. Εἰς χεῖρας τῶν
περιόικων ἦν ἀποκλειστικῶς τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία τῆς
Λακωνικῆς πάσης· κατοικοῦντες τὰ παράλια μέρη εἶχον πᾶσαν
πρὸς τὴν ἐνέργειαν τούτων εὐκολίαν. Εἰς τούτους περιωρί-
ζοντο αἱ τέχναι ὠραῖαι τε καὶ βράναυσι, διότι οἱ Σπαρτιαταὶ
ἐθεώρουν ἀνάξιον ἑαυτῶν τὴν εἰς ταύτας ἐνασχόλησιν. Ὅθεν
πολλοὶ ἐκ τῶν περιόικων διεκρίθησαν ὡς ἐπιδόσαντες εἰς τὰς
τέχνας καὶ μάλιστα τὴν ἐργασίαν τοῦ χαλκοῦ· εἰς τοῦτο δὲ
δὲν φαίνεται ὅτι ἀπῆντων κωλύματα ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν.
Τῶν ἀρχαιολόγων δὲ τινες νομίζουσιν ὅτι ἀπῆλθον καὶ ἀστυ-
κῶν τινων δικαίων ἐν ταῖς πόλεσι ἔνθα κατώκουν, ἀμφιβίλ-
λεται μόνον ἐὰν ἐξέλεγον αὐτοὶ οὗτοι καὶ τὸν ἀνώτατον τῆς
ἰδίας πόλεως ἄρχοντα. Ὁ παρὰ Στράβωνι Ἐφορος (ἀνωτ.)
πληροφορεῖ ἡμᾶς ὅτι κατασχόντες οἱ Δωριεῖς τὴν Λακωνι-
κὴν διεῖλον αὐτὴν εἰς ἑξὶ μέρη, ὧν τέσσαρα ἀφέθησαν τοῖς
Ἀχαιοῖς· καὶ ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἀρχόντων ἐκ
Σπάρτης πεμπομένων· ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ἐπὶ πότον διήρ-
κεσεν ἡ τάξις αὕτη, οὐδὲ δυνάμεθα ἵνα ἐξαγάγωμεν γενικὸν
διὰ πᾶσαν τὴν Λακωνικὴν συμπέρασμα ἐκ τοῦ παραδείγματος
τῶν Κυθῆρων, ἔνθα ἐπέμπετο ἐτησίως ἐκ Σπάρτης ἀρχων,
Κυθηροδίκης καλούμενος.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν Λακωνικῶν πόλεων ἀνέβαινε ποτὲ εἰς 100
(Στράβ. H. 362)· τινὲς αὐτῶν ἔκειντο ἐν τῇ τοῦ Γυθείου πα-
ραλίᾳ, ὅπερ ἦν ἐπίγειον τῆς Σπάρτης, ὅθεν καὶ πᾶσα ἡ πα-
ραλία τῆς Λακωνικῆς ἐκαλεῖτο περιόικος (Θουκ. Γ. 16). Πολ-
λαὶ δ' ἔκειντο μεσογαίοντες, οἷον ἡ Θουρία (Θουκ. Α. 101)
καὶ ἡ Καρδαμύλη, αἵτινες ἀνήκον ὡς φαίνεται εἰς τὴν ἀρχαίαν
Μεσσηνίαν. Οἱ κάτοικοι τῆς Σκιριτίδος χώρας ἐν τοῖς μεσο-
πόροις τῆς Ἀρκαδίας διεκρίνοντο τῶν ἄλλων περιόικων (Ξενοφ.
Ἑλλ. Ε. 2. 24) καὶ ἐν ταῖς μάχαις παρετάττοντο εἰς τὸ ἀ-
ριστερὸν κέρασ (Θουκ. Ε. 67). Περιόικοι κατώκουν ἐτι καὶ ἐν
Κυθήροις, εἰς ὧν τὸν λιμένα κατέπλεον συνήθως οἱ Λακεδαι-
μόνιοι ἔμποροι ἐπανακάμπτοντες οἰκαδε ἐξ Αἰγύπτου καὶ Λι-
θύης (Θουκ. Δ. 63, Ζ. 57)). Εἶπομεν ὅτι οἱ ἐν ταῖς πόλεσι
ταύταις οἰκοῦντες περίοικοι ἦσαν ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων τῆς
χώρας κατοίκων, ἀλλὰ δὲν ἐννοοῦμεν ἐντεῦθεν ὅτι πάντες ἀ-
νεξαιρέτως ἦσαν τοιοῦτοι. Τινὲς αὐτῶν ἦσαν ἐξ ἐναντίας ξέ-
νοι ἦτοι τοὺς εἰσβαλόντας εἰς τὴν Λακωνικὴν Δωριεῖς συνα-
δεύσαντες, ἢ ὑπερῶτερον ὑπ' αὐτῶν προσκληθέντες ἵνα κατα-

λάβωσι τὸν τόπον τῶν ἀπελθόντων ἢ ἐκβληθέντων Ἀχαιῶν. Μία τῶν πόλεων τούτων, ἡ Βοία, λέγεται μάλιστα ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τίνος Ἡρακλείδου, καὶ ἄλλη, αἱ Γερόνθραι, κατοικήθησαν ὑπὸ ἀποίκων ἐκ Σπάρτης σταλέντων, ἀνασταθθέντων τῶν ἀρχαίων αὐτῶν κατοίκων (Παυσ. Γ. 22. ς).

Ὁ ἀριθμὸς τῶν περιοίκων ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ χρονολόγου Κλίντωνος, (τοῦ ἀριθμοῦντος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ (Fasti Hellenici app. 22) καὶ τὰς κυριώτερας τῆς Λακωνικῆς πόλεις) εἰς 60,000

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τῆς Σπαρτιατικῆς ἱστορίας αἱ κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Λακωνικῆς περιοικίδες πόλεις καὶ δῆμοι, ἀποσπασθεῖσαι ἐκ τῆς Σπάρτης ὑπὸ τοῦ Γ. Κουιντίου ἠδωκίμινος, ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀχαικῆς συμμάχιας. Μετὰ τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγουστος ἀπληθεύρωσεν 24 πόλεις ἐκ τῆς δουλείας τῆς Σπάρτης, καὶ συνετέλεσεν ἐξ αὐτῶν χωριστὰς κοινότητας ὑπὸ νόμους ἰδίους, ὅθεν καὶ οἱ κάτοικοι τούτων ὀνομάσθησαν Ἐλευθερολάκωνες (Παυσ. Γ. 21. 6). Ἦσαν δ' ἐπὶ καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Πασαυίου τινὲς ἐκ τῶν Λακωνικῶν πόλεων οὐχὶ αὐτόνομοι ἀλλὰ συντελοῦσαι εἰς Σπάρτην.

Τάξις περιοίκων καὶ Εἰλώτων ἐτι ἦν, κατὰ τὸν Muller, συμφυῆς τῷ Δωρικῷ πολιτεύματι ὅθεν ὑπῆρχον τοιοῦτοι καὶ παρ' ἄλλαις Δωρικαῖς πόλεσιν, ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ, ὅσον ἐν Ἡλίδι, ἐν Ἀργεῖ καὶ ταῖς Βοιωτικαῖς Θήβαις, ὧν αἱ ὑποκείμεναι πόλεις εἰ καὶ ἀποτελοῦσαι ἰδίας κοινότητας, ὡς αἱ Θεσπιαὶ ὑπὸ τὰς Θήβας, αἱ Τριφυλλιακαὶ πόλεις ἐν Ἡλίδι καὶ αἱ Ὀρνεαὶ ὑπὸ τὸ Ἄργος, δὲν ἠδύνατο ὁμοῦ ἵνα ὀνομασθῶσιν αὐτόνομοι πόλεις. Ἐκ τῆς τελευταίας μνημονευθείσης πόλεως, ἦτις ἐπὶ μακρὸν διατελέσασα αὐτόνομος, ὑπετάγη ὁμοῦ εἰς τὸ Ἄργος περὶ τὸ 580 π. Χ. πάντες οἱ τοῦ Ἄργους περιοικοὶ ἐκλήθησαν Ὀρνεαταί. Περὶ τῶν χρόνων τῶν Μηδικῶν, ἐν τούτοις, οἱ κάτοικοι τῶν περὶ τὸ Ἄργος πόλεων ἐγένοντο δεκτοὶ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὡς ὀνομαστικοί, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς τὰ τοῦ πολέου δικαίωμα. Ἡ μεταβολὴ αὐτῆ ἐπῆνεγκεν ἀλλοίωσιν εἰς τὸ τοῦ Ἄργους πελίτευμα, καὶ προσέθηκε νέαν εἰς τὴν δημοκρατίαν αὐτοῦ δύναμιν (Muller Δωρ. Γ. 4. 2). Αἱ ἐν Κρήτῃ Δωρικαὶ πόλεις εἶχον τοὺς ἰδίους αὐτῶν περιοίκους (Ἀριστοτ. Πολιτ. Β. 7), ὡς καὶ αἱ ἀποικίαι Κυρήνης καὶ Θήρας. (Ἡρόδ. Δ, 161).

— 000 —

Ὀμηρος.

(Συνέχεις ἰδ. ἀρ. 91).

Ὁ Οὐόλφιος παρατηρεῖ ὅτι πρῶτος ὁ Ἀριστοτέλης ἐξήγαγε τοὺς νόμους τῆς ἐποποιίας ἐκ τῶν παραδειγμάτων ἅπερ εὑρεν ἐν τῇ Ἰλιάδι καὶ τῇ Ὀδυσσεΐᾳ· τούτου ἕνεκα, λέγει, ὁ Οὐόλφιος, οὐδέ τις ποτε ἐσυλλογίσθη ἢ ὑποπτεύθη ὅτι αὐτὰ ταῦτα τὰ παραδείγματα ἐστέρουντο τῆς ποιητικῆς ἐκείνης ἐνότητος, ἢ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐκ τῆς μελέτης αὐτῶν, συνήγαγε ὡς πρώτην ἀνάγκην διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως. Περὶ ἧς, λέγει ὁ Οὐόλφιος, ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως εἰς γνῶσιν τῶν μεταγενεστέρων πᾶς ποτε ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπεσῦρθη τῆς μάχης· πῶς ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τοῦ μεγάλου Ἡρώος, ὅστις μόνος ἐτρόμαξε τοὺς Τρώας, οἱ Ἕλληνας ἐκακίζοντο ὑπὸ τῶν Τρώων, πᾶς ἐπὶ τέλος ὁ Ἀχιλλεὺς συνεχώρησεν εἰς τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ Πάτροκλον ἵνα συνδράμῃ τοὺς Ἕλληνας, καὶ τελευταῖον πῶς ἐκδικουμένους τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου ἀπέκτεινε τὸν Ἐκτορα. Ἡ ἀπλή αὐτῶν γεγονότων σειρά νομίζει ὁ Οὐόλφιος ὅτι ἤθελεν ἐκτεθῆ ὑπὸ παντός ἄλλου ποιητοῦ ὁμοίωτα ὡς ἦδη ἀναγινώσκον αὐτὴν ἐν τῇ Ἰλιάδι. Ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἐνότης ἐν αὐτῇ εἰ μὴ χρονολογικὴ, καθ' ὅσον ὑπάρχει διήγησις συμβάντων ἡμερῶν τινῶν ἀλληλουχομένων ἐπὶ τούτοις δὲ ἐξετάζοντες τὰς ἐξ τελευταίας βραβυδίας μετὰ προσοχῆς εὐρίσκοντες ὅτι οὐδέ μιν ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὴν ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῆς Ἰλιάδος ἐκτιθεμένην ὑπόθεσιν τοῦ ποιήματος, τούτεστι τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλεὺς. Ἡ μῆνις αὕτη λύεται ἐν τῷ θανάτῳ τοῦ Πατρόκλου, ὅτι δὲ ἐπειτα τούτου ἐστὶν ἄλλη τῆς ὀργῆς ἀετοῦ πρὸς τὴν πρώτην. Καὶ τῆς Ὀδυσσεΐας ἡ σύνθεσις δὲν θεωρεῖται εὐμενέστερον ὑπὸ τοῦ Οὐόλφιου. Ἡ εἰς Πύλον καὶ Σπάρτην ἔλευσις τοῦ Γηλεμάχου, ἡ διαμονὴ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐν τῇ νήσῳ τῆς Καλυψοῦς, τὰ διηγή-

ματα τῶν περιπλανήσεων αὐτοῦ, ὄντα τὴν ἀρχὴν χωριστὸν ἕκαστον βῆμα, ἐπειτὴ ἐτύχε νὰ συνδυάζονται πρὸς ἀλληλα, συνεδέθησαν ἑπειτα εἰς ἓν ὅσον ἐν καιρῷ καθ' ἓν ἡ φιλολογία, αἱ τέχναι καὶ γενικῆς τῆς καλλιέργειας τοῦ νοῦς ἤρξαντο ἀκμάζοντα ἐν Ἑλλάδι, ὑποστηρίζόμενα καὶ ἐκ τῆς σπουδαίας τέχνης τοῦ γράφειν.

Αἱ τολμηραὶ αὐτὰς προτάσεις ἀπήντησαν γενικῆν τὴν ἀποδοκιμασίαν. Καὶ ὁμοῦ τοῦτο ἐστὶν ὑπόθεσις ἐφ' ἧς ἀναλογισμοὶ καὶ ἀποδείξεις εἰσὶν ἀκρωςφελεῖς καὶ σχεδὸν ἀδύνατοι. Τὰ αἰσθητά καὶ ἡ ἐμπειροκαλίᾳ ἐκάστου δύνανται ἵνα ὀρίσασιν τὰ περὶ τούτου Ἀντιτάττομεν δὲ ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρετικὰς θεωρίας τοῦ Οὐόλφιου τὴν κρίσιν τοῦ περιουμένου Muller, ἐπισήμου καὶ διὰ τὴν ἐμπειροκαλίαν καὶ διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, λέγοντος περὶ τούτου τὰ ἐξῆς. « Πάντες οἱ νόμοι οὗς ἡ σκέψις καὶ ἡ πείρα δύνανται νὰ ὑπαγορεύσωσιν εἰς τὴν ἐποποιίαν ἐτηρηθησαν παρ' Ὀμήρῳ μετ' ἄκρας φιλοκαλίας. Ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ ἀποτελέσματος ἐγένετο παντὸς τρόπου χρῆσις » — « Ἡ μῆνις τοῦ Ἀχιλλεὺς ἐστὶ γεγονός ὅπερ δὲν προηγεῖται πολὺ τῆς τελείας καταστροφῆς τῆς Τροίας, καθ' ὅσον μάλιστα τοῦτο ἐπῆνεγκε τὸν θάνατον τοῦ ὑπερασπιστοῦ τῆς πόλεως ταύτης Ἐκτορος. Ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως ἀρχαιότερον τοῦ Ὀμήρου παραδεδομένη ἡ παράδοσις ὅτι Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέκτεινε τὸν Ἐκτορα εἰς ἐκδίκησιν τοῦ θανάτου τοῦ φίλου αὐτοῦ Πατρόκλου, οὗ ἡ πτόσις· ἐν τῇ μάχῃ, ἄνευ τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ υἱοῦ τῆς Θετίδος, ἐξῆγήθη ὑπὸ τῆς παραδόσεως ὡς προελθούσα ἐκ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀχιλλεὺς κατὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἕκαστῆς τῆς γενομένης πρὸς αὐτὸν περιφρονήσεως καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀπογοήσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγῶνος. Ὁ ποιητὴς ἐπιλαμβάνεται, ὡς κρισιμωτάτου καὶ σπουδαιότατου χρόνου τῆς πράξεως, τῆς μεταβολῆς τοῦ Ἀχιλλεὺς ἀπὸ ἐχθροῦ τῶν Ἑλλήνων εἰς πολέμιον τῶν Τρώων· διότι καθὼς ἡ αἰφνίδιος μεταβολὴ τῆς τύχης τοῦ πολέμου, οὕτως ἐπελθούσα, καταδεικνύει ἀριπρεπέστατα τὴν ἀνδρίαν τοῦ Ἀχιλλεὺς, οὕτω καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ εὐσταθοῦς καὶ ἐπίμονος πνεύματος αὐτοῦ ὑπῆρξε πάντως εἰς τὰ αἰσθητά τῶν ἀκροατῶν κατανακτικωτάτη.

« Ἐκ τοῦ οὐτιώδους τούτου ἐνδιαφέροντος ὡς ἀπὸ κέντρου ἀναφύονται μακρὰ προπαρασκευῆ καὶ βελμηδὸν προκίνοισα ἀνάπτυξις· διότι ἐπρεπε ν' ἀφηγηθῶσιν οὐ μόνον ἡ αἰτία τῆς μῆνιδος τοῦ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐκ ταύτης προελθούσαι ἡται τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἐνδειξις δὲ τοῦ ἀνεπαρκούς πόντου τῶν ἄλλων ἡρώων πρὸς τὴν ἀρίστην ἀφορμὴν ἵνα ἐπιδειχθῶσιν αἱ διάφοροι αὐτῶν ἀρεταί. Ἐν τῇ διατάξει τοῦ προπαρασκευαστικοῦ τούτου μέρους καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν καταστροφὴν (λύσιν) ἀπέδειξεν ὁ ποιητὴς ὅτι εἶχε τελείαν γνῶσιν πάντων τῶν μυστηρίων τῆς ποιητικῆς συνθέσεως. Ἐν τῇ ἀδιακόπῳ δὲ ἀναβολῇ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πράξεως, καὶ ἐκ τῆς φειδῶς πρὸς τὰς ἀποκαλύψεις τοῦ σχεδίου τοῦ ὅλου ἔργου αὐτοῦ, δεικνύει ὡριμότητα γνῶσεως ὑπερβαύμαστος ὡς πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους. Καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, ὁ ποιητὴς, ὑπερνεύσας πρῶτον ἐμπόδιόν τινα, ἀποβλήσει πρὸς ἓν σημεῖον, τούτεστι τὴν διηκτικὴν αὔξησιν τῶν δυστυχημάτων τῶν Ἀχαιῶν, ἐπελθόντων αὐτοῖς ἐκ τῆς γενομένης πρὸς τὸν Ἀχιλλεὺς ὕβρεως. Καὶ ὁ Ζεὺς αὐτός, ἐν ἀρχῇ, ποιεῖται ἀναγγέλλων ὡς ἐξ αὐτοῦ προερχομένην τὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀνύψωσιν τοῦ υἱοῦ τῆς Θετίδος. Συγχρόνως ἐν τούτοις δεικνύει σφῶς καὶ ὁ ποιητὴς τὴν ἐαυτοῦ ἐφεση, ἵνα διεγείρῃ εἰς τὰ αἰσθητά τοῦ προσέχοντος τὸν νοῦν ἀκροατοῦ ζῶηράν καὶ αὐξανόμενῃ αἰεὶ ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ, οὐ μόνον τοὺς Ἕλληνας ἐσσωμένους τῆς ἀπειλούμενης καταστροφῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀφόρητον καὶ ὑπεράνθρωπον ἐπαραιν καὶ ἀλαζονείαν τοῦ Ἀχιλλεὺς τεταπεινωμένην. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα κατορθοῦνται διὰ τῆς τελειώσεως τῆς ἱερᾶς βουλής τοῦ Διὸς, ἣν δὲν ἐκοίνωσε τῇ Θετίδι καὶ δι' αὐτῆς τῷ Ἀχιλλεῖ (ὅστις ἐάν ἐγίνωσκε ταύτην, ἤθελε παραιτήσει πᾶσαν αὐτοῦ ἐχθραν κατὰ τῶν Ἑλλήνων), ἀλλ' εἰς μόνην τὴν Ἡραν, καὶ εἰς ταύτην περὶ τὰ μέσα τοῦ ποιήματος. Ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς, διὰ τῆς ἀπολείας τοῦ φιλάτου ἑταῖρου αὐτοῦ, δὲν εἶχε πέμψει εἰς τὴν μάχην οὐχὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ δόξαν, μεταβάλλει πάραυτα τὴν πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς προτέρην αὐτοῦ ἐχθρικὴν διάθεσιν καὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀντιθέτων ὅλως αἰσθημάτων.

Οὕτως ἡ ἐξύψωσις τοῦ υἱοῦ τῆς Θετίδος ἐνοῦται τῇ σχεδόν

ἀκατανόητο ἐνεργεῖα πᾶς εἰμαρμένης, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐνέβλεπον εἰς πάντα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα· ἢ ἐκ τῆς συλλογῆς ταύτης τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν, καταστάσεων καὶ αἰσθημάτων ἄριστος οὐσιώδους τινὸς μέρους, ὡς μὴ ἀναγκαίως εἰς αὐτὴν προσήκοντος, ἤθελεν ὄντως εἶναι ὡς διαμελισμὸς ζῶντος τινος σώματος, οὗ τὰ μέρη ἤθελεν οὕτως ἀποβάλλει τὴν ζωτικότητα αὐτῶν. Καθὼς εἰς ὀργανικὸν τι σῶμα ἡ ζωὴ δὲν ἐνοικεῖ ἐν ἐνὶ μόνον αὐτοῦ σημείῳ, ἀλλ' ἀπαιτεῖ συνδυασμὸν συστημάτων τινῶν καὶ μελῶν, οὕτως ἡ ἐσωτερικὴ ἀλληλουχία τῆς Ἰλιάδος βαίνει ἐπὶ τῆς ἐνότητος μερῶν τινῶν. Καὶ οὕτε ἡ ἐνδιαφέρουσα εἰσαγωγὴ, περιγράφουσα τὴν ἦταν τῶν Ἀχαιῶν μέχρι τῆς πυρπολήσεως τῆς νῆος τοῦ Πρωτεσίλαου, οὕτε ἡ ἐπελθούσα ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Πατρόκλου μεταβολὴ τῶν πραγμάτων, οὕτε ἡ ἐν τέλει κατάπαυσις τῆς μῆνιδος τοῦ Ἀχιλλεὺς ἠδύνατο νὰ λείψωσιν ἐκ τῆς Ἰλιάδος, ἀφοῦ ὁ γόνιμος σπόρος τοιοῦτου ποιήματος ἐσπάρη ἤδη εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ὀμήρου καὶ ἤρξατο ἀναπτύσσων τὴν αὔξησιν αὐτοῦ. » (Muller ἱστορ. Ἑλλ. φιλολ.).

(ἀκολουθεῖ.)

— 000 —

Ληθαργία ζῶων.

Ὑπάρχουσι ὀλίγα τινὰ ζῶα, ἅπερ ἐκτὸς τοῦ κοινοῦ πᾶσι τοῖς ζῴοις κλημενῖν ὕπνου διατελοῦσιν ἐπὶ μῆνας ὅλους καθ' ὥρας τινὰς τοῦ ἔτους εἰς φαινομένην ἐντελῆ ἀναίσθησιν, ἢ τοῦλάχιστον εἰς ἀδρανείαν ἐξωτερικὴν πληρεστάτην. Πάντα τὰ εἰς τὸν μακρὸν τοῦτον ληθαργον ὑποκείμενα μαστοφόρα ζῶα, ἐκτὸς τοῦ χειμῶνος ἐχίνου καὶ τῆς νυκτερίδος, ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν δακτυλωτῶν· εὐρίσκονται δὲ οὐ μόνον εἰς ψυχρὰ ἀλλὰ καὶ εἰς θερμότερα κλίματα, ὅσον ἡ Γερβία ἐν Ἀραβίᾳ καὶ ἡ Ταυρίς ἐν τῇ νήσῳ Μαδαγασκάρῃ. Ἡ τοῦ μακροῦ ὕπνου περίοδος ἀρχεται γενικῶς ὅτε ἡ συνήθης τοῦ ζῴου τροφὴ καθίσταται σπανία ἢ ἐκλείπουσα, καὶ τὰ φυτὰ παύουσι τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν ἐνεργείας· ἐξ αὐτοματισμοῦ ὠθοῦμενα τότε τὰ ζῶα ἐπιζητοῦσι τόπον ἀσφαλῆ ἵνα διαύσωσιν ἐν αὐτῷ κεκρυμμένα τῆς ἀναπαύσεως αὐτῶν τὴν περίοδον. Καὶ ἡ μὲν νυκτερίς κρύπτεται ἐν ἐρεβώδεσιν ὑπογείοις ἢ ἐν τοῖσι γῆιν ἐρημιμένωσιν οἰκοδομῶν· ὁ δὲ ἀκανθόχοιρος τυλίσεται εἰς φύλλα καὶ εἰσδύει συνήθως μεταξὺ πυκνῶν βλήχρων· οἱ κρικετοὶ καὶ οἱ ὄρειοι μῦς εἰσέρχονται ἐντὸς τῆς γῆς, καὶ ὁ ἐν Καναδᾷ καὶ ταῖς Ἠνωμέναις πολιτείαις ἀλτόμοις περικλείεται ἐντὸς γοικοῦ βάλου. Τὰ ζῶα ταῦτα συστέλλουσι τὰ ἄκρα καὶ συσφιγγονται τόσον, ὥστε καὶ αὐτὴ τοῦ αἵματος ἡ κυκλοφορία κωλύεται. Τινὰ τούτων, ὡς τῶν διαβρωτικῶν, ὅσον ὁ κρικετος καὶ ὁ νεφελιχόμυς μῦς, πρὶν ἢ ἐπισηθῆ ὁ τοῦ ὕπνου χρόνος συνάγουσι πλείστην ὄσιν τροφήν, ἐξ ἧς τρέφονται μετρίσοσ καταλάβῃ αὐτὰ ὁ ὕπνος. Τὰ εἰς αὐτὸν περιπίπτουσα ζῶα ἀποβάλλουσι πρῶτον μέρος τῆς ζωικῆς θερμότητος καὶ καθίστανται· ψυχρὰ μέχρις 20° τινὰ, ἄλλα μέχρι 40°—50° τοῦ Φαρενχάιτ. Παρακίτριος δὲ, ἐγεγρόμενος ἐν χειμῶνι ἐκ διαφόρων μηχανημάτων ἀναλαμβάνουσι τὴν φυσικὴν αὐτῶν θερμότητα, ἐν δὲν βλάψωσιν αὐτὰ τὰ πρὸς ἐγερσιν αὐτῶν ἐντελῆ παρὰματα· δεύτερον, τὰ ζῶα ταῦτα λη ἀργοῦντα ἀναπνεύουσι βραδυτέρως καὶ μᾶλλον διακεκομμένως ἢ ἄλλοτε. Εἰσὶν ἐτι καὶ τινὰ μένοντα τέταρτον ὅλον τῆς ὥρας ἄνευ ἀναπνοῆς. Ταῦτα δὲ συνήθως ἀναπνεύουσι μολίς ἀπαξ κατὰ πᾶν λεπτόν. Ὅθεν καὶ διαφθεῖρται ἡττον ὁ περικυκλῶν αὐτῆ ἀήρ ἢ ἂν ἀνέπνεον ἐλευθέρως· ἐνοεῖται δὲ ὅτι καὶ ἡ βραδυτὴς τῶν παλμῶν τῆς καρδίας αὐτῶν ἐστὶν ἀνάλογος πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀναπνοῆς. Τοῦ Κρικετοῦ π. γ. κτυπὴ ἡ καρδία δεκαπεντάκις κατὰ πᾶν λεπτόν, ἐν ᾧ ἐγγεγρόμενος τοῦ ζῴου πάλαι 115κις ἐν ἴσῳ χρόνῳ. Καὶ ἡ αἰσθητικότης ἐτι αὐτῶν καθίσταται λίαν ὀμβλεῖα· ὁ κρικετος, βραδέως ἀναπνεύων ἢ τοῦλάχιστον ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ, ποτιθεῖς θετικῶν ὀξυ καὶ διαμελισθῆσι μολίς ἠσθάνθη τὸ ἀποτέλεσμα τούτου. Ὁ ὄρειος μῦς ἐγείρεται μόνον δι' ἰσχυροῦ ἤλεκτρισμοῦ. Ἡ χώνευσις ἐτι τῶν ζῴων τούτων κοιμημένων ἐλαττοῦται. Ὁ στόμαχος καὶ τὰ ἐντερα αὐτῶν εἰσι συνήθως κενὰ, καὶ ἐγεγρόμενος ἐτι δὲν δεικνύουσι σημεῖα ὀρέξεως, ἐκτὸς ἂν τεθῶσιν εἰς θερμὸν δωμάτιον. Ἀποδίδουσι τινες τὴν αἰτίαν τοῦ εἰς ὃν περιπίπτουσι χειμερῖνον ὕπνου εἰς ἰδιόζουσαν κατασκευὴν τῶν ὀργάνων αὐτῶν· ἀλλ' ἢ τὸν ληθαργον τούτον παράγουσα ἄμεσος αἰτία ἐστὶ τὸ ψύχος. Τὰ εἰς αὐτὸν ὑποκείμενα ζῶα ἀποκοιμούνται

ἐν μέσῳ θερεῖ καθὼς ἐκτεθῶσιν εἰς κερσευασμένον ψύχος· φερόμενα δὲ ἀπὸ τοῦ φθινοπώρου εἰς θερμὸν δωμάτιον δὲν κοιμούνται παντελῶς τὸν χειμῶνα τὸν συνήθη αὐτοῖς τότε ὕπνον, ἀμα δὲ ὀφειρεθείσης τῆς θερμότητος ἐντεῦθεν ἀποκοιμούνται. Τὸ αὐτὸ δὲ ποιοῦσι ἂν τεθῶσι ἐντὸς περιορισμένης ἀτμοσφαιρας. Ὁ κρικετος τεθεῖς εἰς ἀγγεῖον ἐντὸς τῆς γῆς θαπτόμενον περιπίπτει εὐκόλως εἰς ὕπνον τοιοῦτον. Καὶ πτηνὰ τινὰ ἐτι τὰ αὐτὰ πάσχουσι· εἶδος τι χελιδόνων (hi-rundo arus), εὐρεθεισῶν ἐν καταστάσει τοιαύτῃ, οὐ μόνον ἐντὸς βραγδῶν τοίχων ἀλλὰ καὶ εἰς βόρβορον ἐν χειμῶνι, παρῆσον ἀφορμὴν εἰς συμπέρασμα ὅτι πᾶσαι αἱ χελιδόνες οὕτω διάγουσι τὸν χειμῶνα, ὅπερ δὲν ὑπάρχει ἀληθές, διότι ὡς γνωστὸν μεταβαίνουσιν αὐταὶ τότε εἰς θερμὰ κλίματα. Ἴσως αἱ μὴ φθάνουσαι ν' ἀπέλωσι μόνους που οὕτω ἐκ τοῦ ψύχους συσθεθῶσι. Καὶ μικροὶ κόκκυγες εὐρήθησαν οὕτως ἐν τῷ ὕδατι κοιμώμενοι, εἰ καὶ ἡ κατάστασις αὐτῆ ἀντίκειται τῇ φύσει αὐτῶν. Παρὰ τοῖς βατραχίοις καὶ ἄλλα ἀμφίβια ἐρπετὰ ὑπάρχει κοινότητος ὁ τοιοῦτος ὕπνος, ὅτε ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρας κατατῆσει ὑπὸ τὴν 50° τοῦ θερμομέτρου τοῦ Φαρενχάιτ ὁ ἀριθμὸς τῶν παλμῶν τῆς καρδίας ἐλαττοῦται ἀπὸ 30 εἰς 12 ἀνὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας. Ἐν τεθῇ τροφῇ διὰ τῆς βίας εἰς τὸν στόμαχον τοῦ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διακειμένου ζῴου μένει ἀχώνευτος ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Βάτραχοι, ὄφεις καὶ σαύραι ἐντιθέμενα εἰς τεχνικῶ ψύχει διαμένουσιν ἔτη ὅλα ἐν ληθαργίᾳ. Ὅθεν εὐρίσκονται οὕτω ἐν πέτραις περιελημένοι ἴσως πρὸ αἰώνων. Ἄλλα μικρὰ ζῶα, ὅσον κοχλίας καὶ ἄλλα ἐντομα κ. τ. λ. ὑπόκεινται ἐπίσης εἰς τὴν ναρκωτικὴν ταύτην κατάστασιν. Μερικῆς τῆς καταστάσεως ἀπονεκρώσεως καταλαμβάνει τὴν κοινὴν ἄρκτον καὶ μικρὸν εἶδος ἀρκτου τῆς Ἀμερικῆς, Baccoon καλουμένον. Ἡ ἄρκτος ἀρχεται ὑπνώττουσα τὸν Νοέμβριον, ὅτε καθίσταται παχυτάτη, καὶ ἀποσύρεται εἰς τὸν φώλεον αὐτῆς, εἰς ὃν ἐπιστρώει βρύα ἢ μνία· σπιννῶς δὲ ἐγείρεται διαρκούντος τοῦ χειμῶνος. Ἐγεγρόμενη δὲ συνηθίζει νὰ λείχῃ τοὺς πόδας αὐτῆς, ἀτρίχους καὶ πλήρεις μικρῶν ἀδένων ὄντας. Ἐκ τούτου ἐπίστευσάν τινες ὅτι ἀρύεται ἐντεῦθεν μόνον τὴν τροφήν αὐτῆς, καὶ ὁ Τρόχος ὡσαύτως κοιμάται τὸ πλείστον τοῦ χειμῶνος.

(Encycl. Amer.) Φ.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Πρὸ ἱκανῶν ἐτῶν συντηρῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων Σχολῆν καὶ διδασκῶν ἰδιαιτέρως, ἐδιδάχθην ὑπὸ πολυχρονίου πείρας πόσον συντελεστικὸν εἶναι, ἕνεκα τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις κτασταῖμασι μεγάλης τῶν φοιτῶντων συμφορήσεως, νὰ διδάσκωνται εἰς εὐαριθμωτέρων μαθητῶν κύκλον, τὰ πρῶτα τοῦλάχιστον στοιχεῖα τῆς Ἑγκυκλίου μαθήσεως, ὅπως μεταβαίνοισι βέλτιον ἐστοιχειωμένοι οἱ μαθηταὶ εἰς τ' ἀνώτερα σχολεῖα, ὑπὸ ἀδιέλπιτον διατελέσαντες ἐπιτήρησιν. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ τῶν γονέων κερσευεθῆσαν πρὸς ἐμὲ εἰς τὸ ἀπόκεντρον τῆς οἰκίας μου, ἐπιθυμῶν νὰ εὐκολύνω αὐτοῦς, ἐνοικίασα οἰκίαν εὐρύχωρον καὶ καταλληλοτέραν τῆς μέχρι τοῦδε κεκμένην ἐπὶ τῇ ὁδῷ Ῥόμβης ὑπ' ἀριθ. 277. Ἡ δὲ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου Σχολὴ διαίρεται εἰς νηπιακὸν εἰς ὃ εἶναι δεκτὰ καὶ ἄρρενα καὶ θήλεα παιδία ἀπὸ ἡλικίας τῶν ἐτῶν ἕως ἑξ· θέλει δὲ τὰ διοικεῖ ἐξηκουσμένη διδασκαλος· καὶ εἰς προκαταρκτικὸν διωργανισμένον κατὰ τὴν συνδικτικὴν μέθοδον περιλαμβάνον τρεῖς τάξεις· καὶ εἰς Ἑλληνοτικὸν (ἀ. καὶ β. τάξιν). Ἡ μὲν ἀ. τοῦ συνδικτικοῦ θέλει διδάσκεισθαι τὴν ἐπὶ πινάκων ἀνάγνωσιν, γραφὴν ἐπὶ τῶν ἀβακίων, ἀριθμησιν καὶ πρόσθεσιν, καὶ τὸ πρῶτον μέρος τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ἡ δὲ δευτέρα ἀνάγνωσιν ἐπὶ βιβλίων, γραφὴν ἐπὶ τοῦ χαρτίου ἀριθμητικὴν μέχρι τῶν κλασμάτων καὶ ἱερῶν ἱστορίων. Ἡ δὲ τρίτη ἀνάγνωσιν μετὰ τῆς προσηκούσης ἐρμηνείας καὶ ἀναπτύξεως, Καλλιγραφίαν, Κατήχησιν, ἐξακολουθησάν τῆς ἀριθμητικῆς, Γραμματικὴν, Γεωγραφίαν καὶ Ἑλληνοτικὴν ἱστορίαν. Αἱ δὲ δύο τάξεις τοῦ Ἑλληνοτικοῦ θέλου διδάσκεισθαι συμφῶνως τῷ προγράμματι τῶν ἐνταῦθα Ἑλληνικῶν σχολείων. Πλὴν τῶν τακτικῶν τούτων μαθημάτων θέλει διδάσκεισθαι ὑπὸ ἰδιαιτέρου διδασκάλου καὶ ἡ Γαλλικὴ ἐπὶ δὲ καὶ ἡ ἰταλικὴ δι' ὕμνων καὶ ᾠδῶν ἠθοποιῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τινες τῶν γονέων ἐπιθυμοῦσι νὰ διδάχθωσι τὰ τέκνα τῶν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν γνωστοποιῶ ὅτι θέλει συσταθῆ τάξις αὐτῆς ἅμα ἐγγραφῶσι τοῦλάχιστον 8 μαθηταί, καταβάλλων ἕκαστος δραχμὰς 6 κατὰ μῆνα. Ἀπαντα δὲ τὰ μαθήματα θέλουν διδάσκεισθαι ὑπὸ ἀνδρῶν ἀξίων τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ κοινοῦ.

Τῆς φυσικῆς δὲ ἀγωγῆς οὐχ' ἦττον ἐπιμελούμενος κατεσκεύασα ἐν τῇ αὐλῇ τῆς σχολῆς γυμναστήρια, ἐν οἷς καὶ ἡ γυμναστικὴ θέλει διδάσκεισθαι καὶ σωμαστικαὶ ἐλεύθεραι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν μου διορίζονται.

Ἡ διδασκαλία ἄρχεται τὴν 8, Π. Μ. καὶ λήγει τὴν 4. Μ. Μ. ὅσοι δὲ θέλουσιν νὰ διημερεύωσιν ἐν τῇ Σχολῇ φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὴν τροφὴν θέλουν διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησίν μου.

Πλὴν δὲ τῆς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νενομισμένης ἐπιτηρήσεως, βουλόμενος νὰ παράσχω εἰς τοὺς γονεῖς νέον δαίγμα τῆς ὑπὲρ τῶν πεπιστευμένων μοι μαθητῶν μερίμνης, παρεκάλεσα τὸν ἀδελφόν μου Κύριον Γεώργιον Κωνσταντινίδην νὰ ἐφορεῖ ἰδιαιτέρως τῆς Σχολῆς. Διὰ τῆς πείρας του λοιπὸν ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ τῆς εἰδικῆς περὶ τὸ ἔργον ἱκανότητος, ἐπισκεπτόμενος καθ' ἑκάστην χάριν τοῦ κοινοῦ καλοῦ τὴν Σχολὴν καὶ εἰς πάσας τὰς ἐξετάσεις παρευρισκόμενος, θέλει κατευθύνει καὶ ἐμφυχώνει τοὺς καλοὺς τῶν μαθητευομένων ἀγῶνας.

Ἐχων δὲ ἤδη οἰκίαν κατὰ πάντα κατάλληλον καὶ εὐρύχωρον καὶ εὐπρεπισμένην, δύναμι νὰ παραλαμβάνω καὶ τροφίμους ἐνδικοιμένους παρ' ἐμοί, τῶν ὁποίων πᾶσαν τὴν ἐπιμέλειαν καὶ θεραπείαν μετὰ τῆς διδασκαλίας καὶ προπαιδείας ἀναδέχομαι, ὑποσχόμενος πᾶσαν προθυμίαν καὶ ζῆλον νὰ καταβάλλω ὑπὲρ τῆς εὐδοξείας τῆς ἀγωγῆς τῶν. Εἰ δὲ τινες χρεῖαν ἔχουσιν ἀνωτέρων μαθημάτων θέλουν συνοδεύεσθαι εἰς τὰ ἀνήκοντα σχολεῖα τὴν προπαιδείαν καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀναπληρωτικὰ μαθήματα παρ' ἐμοί ἔχοντες.

Τὰ τροφεῖα, διδάκτρα καὶ τὰ λοιπὰ πλὴν τῶν εἰς ἐνδύματα, βιβλία, φάρμακα, καὶ λοιπὰ ἔκτακτα δαπανηθησομένων προσδιορίζονται εἰς δραχμὰς κατὰ μῆνα 70 προπληρωτέας κατὰ διμηνίαν.

Πρὸς δὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς τὰ διδάκτρα προσδιορίζονται εἰς μὲν τὴν α. τάξιν τοῦ συνδιδασκτικοῦ καὶ εἰς τὸ νηπιακὸν εἰς προπληρωτέας κατὰ μῆνα δραχμὰς 4
Εἰς δὲ τὴν β'. 6
Εἰς δὲ τὴν γ'. 8
Εἰς δὲ τὴν α. καὶ β'. τοῦ Ἑλληνικοῦ συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Γραμμικῆς Ἰγνογραφίας εἰς Δραχμὰς . . . . . 12.

Ἀθήνησι, τῇ 2 Σεπτεμβρίου 1854.

Ὁ Διδάσκαλος
Η. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐπιστάντος τοῦ νέου Συνοδικοῦ ἔτους προσεκληθήσαν διὰ Β. διατάγματος ὡς μέλη αὐτῆς κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς ἀρχιερωσύνης οἱ Σεβασμιώτατοι ἀρχιεπίσκοποι Φθιώτιδος καὶ Ἀργολίδος, καὶ ὁ Σεβασμιώτατος ἐπίσκοπος Ἀνδρου. Ἐκ τῶν τοῦ λήξαντος δ' ἔτους μελῶν ἔμεινε καὶ διὰ τὸ ἀρχόμενον ἤδη ἔτος ὁ Σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν. Πρόεδρος δὲ κατὰ τὸν νόμον μένει πάντοτε ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.

— Ἐνεκα τῆς ἀπουσίας ἡμῶν δὲν ἐσημειώσαμεν ἐγκαίρως τὸ λίαν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα τῶν ἐξετάσεων τῶν Β. γυμνασίων Σύρου, Ἀθηνῶν, Ναυπλίας, Πατρῶν καὶ Τριπόλεως καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς Ἑλληνικῶν σχολείων ἐπίσης δὲ λίαν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα ἀνέδειξεν ἐν Ἀθήναις μὲν αἱ ἐξετάσεις τοῦ Ἑλλ. Ἐκπαιδευτήριον τοῦ Κ. Γρ. Παπαδοπούλου, καὶ αἱ τῶν ἰδιωτικῶν σχολῶν τοῦ τε Κ. Περ. Κωνσταντινίδου καὶ Θεοφιδ. πούλου. Τὰ παρθεναγωγεῖα τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἐταιρίας, τῆς Κ. Κόρκ καὶ τὸ δημοτικόν. Ἐν Σύρῳ δὲ τὸ Ἑλλ. Παιδαγωγεῖον τοῦ Κ. Βαλέττα καὶ τὸ ὑπὸ τῆς Κ. Μαγκάκη διεθυνόμενον παρθεναγωγεῖον. Τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν Κ. Κ. Βλαστοῦ καὶ Μαγκάκη. Πάντα τὰ σχολεῖα ἐν Τήνῳ, Μυκόνῳ, Νάξῳ, Σερύφῳ, Κύθῳ, Μήλῳ καὶ Ἀμοργῷ, τὰ τῆς Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Κρανιδίου, τὸ ἐν Μεγάροις, Κορίνθῳ, Ἀργεῖ, Πύργῳ, Καρπενήσιῳ, Γαλαξειδίῳ καὶ λοιπὰ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς σπέρης Ἑλλάδος. Τὰς πληροφορίας ταύ-

τα: ἠρύσθημεν ἐξ ἐπισήμου πηγῆς καὶ διὰ τοῦτο εἰσιν πύσης πίστεως ἄξια. Τὰ ὄρια τῆς ἡμερίδος δὲν ἐπιτρέπουσιν εἰς ἡμᾶς ἵνα ἐκταβῶμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ λεπτομερῶς περὶ ἐνὸς ἐκάστου ἐκθέσωμεν τὰ ὑπὸ τῶν ἐξεταστικῶν ἐπιτρόπων ἀναφερόμενα. Γιστὶ δὲ καὶ τινες τῶν διδασκάλων ὧν ἡ ῥαθυμία ἠδίκησε τοὺς μαθητὰς αὐτῶν, κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον οὐδέποτε συλλέγονται ἀπὸ ὀκανθῶν σταφυλαί, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα· περὶ τούτων ἦτοι ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσιν ἀρμοδίως ληφθῆ ἀσχηρότερα μέτρα.

— Ὁ ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἀγῶνος μέχρι ἐσχάτων ὡς γνήσιον τέκνον τὴν πατρίδα ὑπηρετήσας, καὶ εἰς διάφορα ὑψηλὰ ἀξιώματα μέχρι ἐσχάτων διατελέσας γερούσιαστῆς Δρόσος Μανσόλας ἀπεβίωσεν ἐν Κύθῳ, ὀγδοηκοντούτης περίπου. Τίμιος ἐγένετο ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος αὐτοῦ ὡς ὑπῆρξε καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ πρὸς τὴν πατρίδα.

— Ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν Ἀθηναίαν ὅτι ὁ ὑπὸ ἀπανθρώπων κακούργων ἐν Εὐβοίᾳ δολοφονηθεὶς μακαρίτης Ἐρ. Λεῖβς ἔχει διαθήκην ἐνταῦθα, εἰς ἣν ἀναγινώσκονται τὰ ἑξῆς: « . . . Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀποθάνω ἄκληρος σφίνω κληρονόμον τοῦ ὑποστατικοῦ μου τὸν ὀρθόδοξον τῆς Ἑλλάδος κληρον, ἐκτελεστὴν δὲ τῆς διαθήκης μου τὸν Εὐβοίαν Ἀρχιεπίσκοπον. Πράττω δὲ τούτο κατὰ ῥητὴν παραγγελίαν τοῦ πατρός μου (1), μὴ εὐρόντος ἀρχαιοτέρων καὶ ἀγνοτέρων τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας. Παραγγέλλω δὲ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ χωρίου μου νὰ ἐκπαιδεύωνται εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις Ριζάρειον Σχολὴν τόσοι νέοι Ἕλληνες, ὅσοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ ἐκπαιδευθῶσι δι' αὐτῶν. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτῶν νὰ κατατάττονται ἄλλοι, καὶ οὕτω καθεξῆς. » Ἀρετὴ τοιαύτη καὶ ἀγνότερα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος αἰσθήματα εἰς ὀλίγους φιλέλληνας ἀπαντῶνται καὶ ὁμως « θηρία πονηρὰ κατέφαγον αὐτόν » ἄπερ συλληφθέντα ἤδη λήφονται τὰ ἐπίχειρα τῆς κηλίας αὐτῶν.

— Ἡ Α. Μ. ὁ Σεβαστὸς καὶ Μεγαλόβυχος ἡμῶν Βασιλεὺς ἐν τῇ ἀκρᾷ αὐτοῦ φιλανθρωπία καὶ πατρικῇ στοργῇ ἠδόκησε, τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, ν' ἀπαλλάξῃ τῆς ὑπολειπομένης ποινῆς τὸν γηραιὸν ὑποστράτηγον Μακρυγιάννην καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

— Ἐκ Σύρου γράφουσιν ἡμῖν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2 Σεπτεμβρίου περὶ χολέρας τὰ ἑξῆς: « Δυνατὸν εἰπεῖν, ὅτι ἀπῆλλᾶγημεν τῆς ὀλεθρίας ταύτης νόσου, διότι τρεῖς ἡμέραι παρήλθον ἀλλεπάλληλοι ἀνευ κρούσματος καὶ ἀποβιώσεως· ἀλλὰ χθὲς πάλιν ἐγένετο νέον κρούσμα καὶ ἀποβίωσι· ἐπὶ τινος ἀγαγιάτου, ὅστις ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐξοχὴν ἔφαγεν ἀφρονίαν σταφυλῶν. Ἐκτὸς τούτου οὐδὲν ἕτερον ἤκουσθη κρούσματος, οὐδ' ἐλπίζεται ν' ἀκουσθῆ· διότι ἡ νόσος βεθμηδὴν ἠλαττώθη καὶ ἐξέλιπεν. . . . Ἐν Μυκόνῳ ἡ ἀσθένεια ἐξετάθη ὀλίγον καὶ συνέβησαν θάνατοι μέχρι τοῦδε περίπου 30, ἐν οἷς ἀριθμεῖται καὶ ὁ Δῆμαρχος. Ἐν Τήνῳ δὲ περιωρίσθη εἰς τρία κρούσματα γενόμενα ἐν τῷ Λοιμοκαθαρητηρίῳ· περαιτέρω δὲν ἐξετάθη. »

— Ἡ ἐπέτειος τοῦ Συντάγματος ἑορτὴ τῆς 3 76ρίου ἐτελέσθη μετὰ πάσης λαμπρότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῶν εἰλισμένων κανονοβολισμῶν καὶ παρατάξεων. Αἱ Α. Α. Μ. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα, οἱ Κ. Κ. Ὑπουργοὶ καὶ τὸ διπλωματικὸν σῶμα παρῆσαν εἰς τὴν ψαλίσαν ἐν τῇ ἀγίᾳ Εἰρήνῃ δοξολογίαν.

— Ἐπιμελεῖα ἀξιεπαίνω τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν ἐτελέσθη σήμερον ἐπισήμως μεγαλοπρεπῆ καὶ κατανοκτικὸν μνημόσυνον ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης, ἱερουργήσαντος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αἰοιδίμου Ἀνδρέου Λόντου. Πολλοὶ τῶν ἐν τέλει καὶ πλῆθος λαοῦ παρευρέθησαν ἐν τῷ ναῷ, καὶ πάντες μετὰ πόνου ψυχῆς καὶ δακρύων θερμῶν ἀνέπεμψαν τὰς εὐχὰς αὐτῶν πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ ἀναπαύσεως ἐν χώρᾳ ζώντων τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου πολίτου, τοῦ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως καὶ διὰ σημαντικῶν θυσιῶν καὶ πάσης αὐταπαρνήσεως τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαντος καὶ τὰ μέγιστα αὐτὴν ὠφελήσαντος. Αἰωνία σου ἡ μνήμη χρηστὴ πολίτα καὶ μεγάλου ἀνερ!

(1) Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦν ἱερεὺς, πολλὰ ἐν Ἑλλάδι διατρίψας ἔτι ὡς ἐπίτροπος τῆν ἐν Ἀγγλίᾳ β' δλιχῆς ἐταιρίας, καὶ πάντων τῶν εἰδῶν καὶ τὴν ἀγάπην κτησάμενος· ἀπεβίωσε δ' ἐν Συρίᾳ πρὸ τινῶν ἐτῶν.